

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2019

Toimiala: Sivistystoimiala

Palvelualue: Ammatillinen koulutus

Sopimuksen tarkoitus:

Sivistystoimialan tavoitteena on järjestää korkeatasoisia ja laadukkaita kasvatus- ja opetuspalveluja eri-ikäisille asiakkaille. Tällä sopimuksella ohjataan ammatillisen koulutuksen toimintaa siten, että parhaalla mahdollisella tavalla pystytään toteuttamaan tämä tavoite sekä vastaamaan alueen elinkeinoelämän osaamistarpeisiin.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Palvelualue tarjoaa ammatillista koulutusta suomeksi ja ruotsiksi (2 tutkintoa) (perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot sekä niiden osat ja muu ammatillinen koulutus), sekä lisäksi ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta, valmentavaa opetusta, aikuisten perusopetusta ja vankilaopetusta. Palvelualue on myös seudun suurin oppisopimuskoulutusten solmija.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen palvelualueiden yhdistyttyä yhdeksi palvelualueeksi, laadukas toiminta edellyttää yhtenäisen toimintakulttuurin ja uusien yhteisten toimintaohjeiden kehittämistä ja toimintatapojen juurruttamista.

Ammatillisen koulutuksen uusi lainsäädäntö tuli voimaan v. 2018 alussa: Keskeisiä asioita ovat työelämän ja koulutuksen tiiviimpi yhteistyö, nopeampi siirtyminen työelämään, nuorten ja aikuisten koulutusten raja-aitojen poistaminen, joustavat opintopolut, yhtenäinen koulutustarjonta sekä rahoitusmuoto ja ohjaus. Myös kaikki tutkinnon perusteet uudistuvat, yhteiset tutkinnon osat tulevat pakollisiksi myös aikuisille ammatillisissa perustutkinnoissa, oppimisvalmiuksia tukevat opinnot mahdollistuvat kaikille ja vaatimus opintojen henkilökohtaistamisesta koskee kaikkia opiskelijoita. Uudet ammatilliset perustutkinnot tulevat voimaan 1.8.2018 ja uudet ammatti- ja erikoisammattitutkinnot viimeistään 1.1.2019.

Työmarkkinajärjestöt ovat sopineet ammatillisen koulutuksen opetushenkilöstön siirtymisestä vuosityöaikaan viimeistään 1.8.2020 mennessä. Ammatti-instituutin tavoitteena on siirtyä soveltamaan vuosityöaikaa jo 1.8.2019 alkaen.

Alueen elinkeinorakenteen kehitysnäkymät ja niihin liittyvät osaamistarpeet: Varsinais-Suomi elää positiivisen rakennemuutoksen aikaa ja erityisesti teknisten alojen osajista on kova puute ja näiden alojen koulutusta tulee lisätä. Haasteena on kuitenkin koulutuspaikkojen täyttäminen alojen vähäisen vetovoiman vuoksi. Kansainvälistyminen ja maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen ja työelämään siirtymisen nopeuttaminen on ammatillisen koulutuksen haaste ja myös mahdollisuus.

Kilpailulainsäädäntö estää kunnallisen toimijan myytävien palveluiden toteuttamisen. Ammatillisessa koulutuksessa tämä koskee mm. ELY:n ostamia kasvupalveluita (kotouttamiskoulutus ja yritysten kehittämiskoulutus), koulutusvientiä sekä muita 100%:sti myytäviä koulutuspalveluita. Näiden toteuttaminen edellyttää myytävän toiminnan yhtiöittämistä.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus on muuttunut vuoden 2018 alusta siten, että järjestämisluvassa taataan koulutuksen järjestäjälle vähimmäisopiskelijavuosien määrä. Vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriöltä haetaan syksyisin seuraavan vuoden tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä, joka sitten tulee olemaan ko. vuoden rahoituksen yksi perusta. Vuoteen 2020 mennessä rahoitus tulee asteittain muuttumaan enemmän tuloksiin pohjautuvaksi, siten että 2020 rahoituksesta 50% tulee opiskelijavuosista, 35% tutkinnon ja tutkinnon osien osaamispisteiden määrään perustuen ja 15% jatkosijoittumisen ja palautteiden perusteella. Lisäksi eri kertoimia mm. opiskelijan aikaisemmasta koulutuksesta ja työmarkkinatilanteesta riippuen. Em. mittarit arvioidaan talousarviovuodesta kaksi vuotta aikaisemmista tuloksista. Näiden rahoitusten lisäksi ammatillisen koulutuksen rahoitukseen sisältyy strategiarahoitusosuus, joka on koulutuksenjärjestäjän haettavissa vuosittain. Käytettävissä olevan rahoituksen kokonaismäärä päätetään vuosittain valtion talousarviossa.

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Opiskelijavuodet,				4986	4986 tarkentuu			
joista vieraskieliset				laskennassa				
joista oppisopimukset	1400	1300	1300	1300	1400			
joista vos työvoimakoulutukset				95	95 tarkentuu			
Vetovoimaisuus: yhteisvalinnassa ensijaisten hakijoiden suhde aloituspaikkoihin	1,19	1,04	1,1	1,0	1,1			

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Ammatillisen koulutuksen uudistaminen

- opetuksen ja sitä tukevan toiminnan laadukas, joustava ja tehokas toteuttaminen, opiskelijavirtauman kasvaminen
- koulutuksen ennakkointitoiminnan kehittäminen, koulutusrakenteiden uudistaminen ja poikkialainen yhteistyö
- osaamisperusteisuuden ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen vahvistaminen, asiakaslähtöisyyden lisääminen
- henkilökunnan osaamisen vahvistaminen ja työkykyisyyden ylläpitäminen ja kehittäminen
- eri koulutusasteiden yhteistyön - erityisesti ammattikorkeakoulu-yhteistyön - tiivistäminen edelleen, toimintojen tehostaminen
- koulutuksen järjestäjätarkastelu ja toimintamuoto Turussa ja Turun seudulla tulevina vuosina.
- Strategiarahoituksen hyödyntäminen kehittämisessä: toimintakulttuurin laaja-alainen uudistaminen, urheilijoiden ammatillisen koulutuksen kehittäminen, teknologia-alan koulutuksen kehittäminen yhteistyössä työelämän kanssa

Syrjäytymisen ehkäisy ja henkilökohtaistaminen

- nuorisotakuun toteuttaminen varmistamalla riittävä koulutuspaikkatarjonta ja pyrkimyksellä edistää vastavalmistuneiden työllistymistä
- erityisen tuen palveluiden kehittäminen
- nuorisotakuun toteuttaminen myös erityisen vaativan tuen tarpeessa olevien oppilaiden kohdalla takaamalla jatko-opiskelu- tai työpaikka myös fyysisen tai psyykkisen toiminta-rajoitteen omaaville nuorille yhteistyössä ammattiopisto Spesian kanssa.
- maahanmuuttajien kotoutumisen tukeminen.
- oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisen yhteisöllisen syrjäytymistä ehkäisevän toiminnan kehittäminen

Alueen positiiviseen rakennemuutokseen vastaaminen

- kansainvälisyyden vahvistaminen mm. hakemalla järjestämis lupaa englanninkieliseen koulutukseen.
- elinkeinoelämän muutoksiin vastaaminen: uuden työvoiman ja/tai osaamisen tarve, poistuvan työvoiman uudelleen- tai täydennyskouluttaminen
- työelämä- ja oppisopimuspalveluiden uudelleen organisointi
- Teknologia- ja luonnontiedeosaamisen kehittäminen, STEAM

Ammatillisen koulutuksen tilaratkaisut

- kokonaisvaltaisen toimitilastrategian toimeenpanon jatkaminen

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2017 (sisältää työväenopiston)	TA 2018	TA 2019
Tulot	5.242	3.781	4.101
Menot	50.735	47.501	48.589
Netto	-45.493	-43.719	-44.488
Muutos-%		-3,9 (muutos-% on - 0,1% ilman työväenopiston vaikutusta)	1,7

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2017	TA 2018	TA 2019
HTV	502,6	476	483
Palkat ja palkkiot	22.712.744 (sis. työväenopiston)	21.667.657	22.318.558
Sijaistus %	aiku 15,4% ja ammi 29,3%	30%	
Sairauspoissaolo%	aiku 2,1% ja ammi 2,2%	2,5%	
Lisätietoja: TAE2018 lisätty kaupunginjohtajan päätöspöytäkirjan mukainen vakanssien (6 kpl:ta) siirto määrärahoineen matkailun palvelukeskuksesta Turun ammatti-instituuttiin (7.12.2017/13149-2017/§193).			

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Operatiiviset tavoitteet

Strategisesta sopimuksesta johdetut

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strategisen linjauksen tunnus/ alatavoite	Palvelualueen tavoite	TA 2019 mittari	Mittarin seuranta- väli	Vastuuyksikkö
Tavoite 1: palveluverkon tarkastelu	Strateginen linjaus: 2.2.6 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.2 2.2.8	Ammatillisen koulutuksen palveluverkon tarkastelu ja toimenpiteiden toteutus Toimitilojen keskittäminen ja Kampusuunnitelman eteneminen	Suunnitelma laadittu	½ vuosi	Palvelualuejohtaja
Tavoite 2: Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	Strateginen linjaus: 2.2.2 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.1, 3.2.3	Yhteisten tutkinnon osien verkkokurssitarjottimen kehittäminen (projektit: avoimet ammatilliset opinnot, 365/12) Yhteisten tutkinnonosien osaamisien testaaminen on mahdollista verkkomateriaalin avulla pakollisissa YTO-opinnoissa. Digitaalisen ohjausvälineen hankinta ja käyttöönotto	Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen sekä matemaattis-luonnon-tieteellinen osaaminen voidaan hankkia verkkokurssien avulla. Käyttö mahdollista kaikissa tutkinnoissa Käytössä	½ vuosi	koulutuspäälliköt Peda-työryhmä Koulutuspäälliköt

Tavoite 3: Toteutetaan ammatillisen koulutuksen reformi	Strateginen linjaus: 2.2.8 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7., 2.2.1.	Uudistetaan ammatillinen nuorten ja aikuisten ammatillinen koulutus reformin mukaisesti ottaen samalla huomioon alueen positiivinen rakennemuutos (projektit: mm. strategiarahoitus, 365/12, PORE, STEaM)	Projektit etenevät suunnitellusti	½ vuosi	Toiminnanohjausryhmä
		Henkilökohtaisten polkujen käyttöönoton tehostaminen ja sitä kautta koulutuksen suorittamisen nopeuttaminen, opiskelijoiden virtauma suuremmaksi.	Kaikille tutkintoa suorittaville opiskelijoille on laadittu HOKS (tietovaraston mukaan)		tiimivastaavat, koulutuspäälliköt
		Koulutustarjonnan kehittäminen siten, että yksilölliset polut ovat mahdollisia, tarjonnan rakenteiden kehittäminen	Opiskelijavirtauma kasvaa verrattuna edelliseen vuoteen Tutkintojen ja tutkinnon osien määrä kasvaa verrattuna edelliseen vuoteen		Pedaryhmä koulutuspäälliköt
		Oppilaitoksen ennakointitoiminnan kehittäminen sekä määrällinen että laadullinen työelämän tarpeisiin vastaaminen, lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä, yhteistyössä VS ennakointiakatemian kanssa	Kehitetty Tain malli ennakointiin.		työelämäyhteistyö ja ennakointi ryhmä
		Yhteisten toimintaohjeiden jalkauttamisen jatkaminen	Auditointikierroksen yhteydessä varmistetaan toimintaohjeiden jalkautuminen		Koulutuspäälliköt ja laatukoordinaattori
		Koulutuksen suunnitteluprosessin kehittäminen	Prosessikuvaus on laadittu Jatkuva haku toimii kaikissa koulutusyksiköissä Koulutustarjonta laajentunut		Pedaryhmä ja koulutuspäälliköt
		Koulutussopimus- ja oppisopimuskäytäntöjen kehittäminen sekä oppisopimustoiminnan uudelleen organisoimisen arviointi, työelämäpalveluiden uudelleen organisointi "yhden luukun periaate"	Instituutissa toteutettavien oppisopimusten määrä kasvaa		Pedaryhmä ja koulutuspäälliköt, oppisopimustoimisto

Tavoite 4. Positiivisen rakennemuutoksen tuki koulutuksen keinoin	Strateginen linjaus: 3.1 Muut toteutettavat linjaukset: 3.1.1 2.2.8 , 2.2.1	Uudet oppimisympäristöt ja koulutusmallit on kuvattu ja juurrutettu. Työvoimapulasta kärsivien alojen vetovoimaisuus on lisääntynyt. STEaM on käynnissä.	Projektit etenevät suunnitellusti Opiskelijavuodet ovat tehokkaassa käytössä	½ vuosi	Toiminnanohjausryhmä
Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktiivointi Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki Strateginen linjaus: 3.1.4 ja 2.1.1 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7 2.2.3 ja 3.1.4	Yhteistyön tiivistäminen kaupungin työpisteen ja työpajojen sekä TE-palveluiden ja muiden työllistävien tahojen kanssa Työvoimakoulutuksien ja työttömille kohdennettujen omaehtoisten koulutusten toteuttaminen esim. tutkinnonosittain Maahanmuuttajien työllistymisen tukeminen Kehitetään erityisen tuen palveluita, perustetaan ”oppimoita” Nuorisotakuun toteuttaminen myös erityisen vaativan tuen tarpeessa olevien oppilaiden kohdalla yhteistyössä ammattiopisto Spesian kanssa.	TÄin ohjauspisteen toiminta on käynnistynyt ja verkosto toimii Uusia koulutustuotteita on käytössä Vieraskielisten opiskelijoiden määrä on vähintään v. 2018 tasolla. Oppimot toimivat jokaisessa koulutalossa Yhteistyö on käynnistynyt	½ vuosi	Ohjauksesta vastaava koulutus-päällikkö Koulutus-päälliköt Koulutus-päälliköt Koulutus-päälliköt Palvelualuejohtaja
Terveiden elämäntapojen edistäminen (liikkuva koulu)	Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen Strateginen linjaus: 2.1.1 Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.2, 2.3.1, 2.3.7	Opiskelijakuntatoiminnan aktiivointi Liikunnallisuuden lisääminen koulupäiviin sekä taukotilojen kehittäminen hyvinvointia paremmin tukeviksi Koulutalokohtaiset opiskeluhyvinvointiryhmät järjestävät hyvinvointia lisääviä liikunta- ja kulttuuritapahtumia. Henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseksi aktivoidaan koulutalokohtaisten työhyvinvointiryhmien toimintaa.	Opiskelijakuntatoiminta on opinnollistettu Joka koulutalossa on aktiivoina taukotila – johdon ja Taika ry:n tapaamisten palautteet Vähintään 2 tapahtumaa /koulutalo Itsearviointi TYHY-toiminnasta ja johdon katselmuksessa päätetään jatkotoimista Jokaisessa koulutalossa on toimiva TYHY-ryhmä	½ vuosi	koulutus-päälliköt ja opiskelijakuntatoiminnan koordinaattori koulutus-päälliköt Talokohtainen opiskeluhyvinvointiryhmä Johto ja koulutus-päälliköt

Lisätietoja:

Muut

Tavoitteen peruste (=mistä tavoite on johdettu, esim. ohjelma tai normi)	Palvelualueen tavoite	TA 2019 mittari	Mittarin seuranta- väli	Vastuuyksikkö
Tiedolla johtamisen kehittäminen Johdettu Turkustrategiasta, tiedolla johtaminen on Turun palvelulupaus	Tietovarasto, Primus, Koski, Arvokysely, tehokas käyttöönotto	Keskeiset mittaritiedot saadaan järjestelmistä	½ vuosi	Primusryhmä, johto
Lisätietoja:				

4.2 Projektit

Hanke	Projekti	Alku	Loppu	Strategiakytkös
	Roboreel	10.1.2018	31.12.2019	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi		4.1.2018		3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	365/12 - 6Aika	1.12.2017	31.5.2020	2.2.7 Vuonna 2017 nuorisotakuu toteutuu laajan poikkihallinnollisen yhteistyön tuloksena
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	AboaNova	28.9.2016	29.2.2020	3.1.4 Tuetaan työllisyyden paranemista uudistamalla kaupungin työllistämistoimintaa ja lisäämällä maahanmuuttajien työelämäyhteyksiä
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Avoimet ammatilliset opinnot	20.9.2017	31.7.2020	3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Digiaskel	8.11.2017	31.12.2019	3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	HOI! – Hyvinvointia, osallisuutta ja intoa ammatilliseen koulutukseen	30.11.2017	31.12.2019	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Hyvin tekemistä länteen 2018	1.12.2017	31.12.2018	3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	HYVÄ PORE	1.11.2017	31.12.2019	3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Innoheimo	1.10.2017	31.12.2020	3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Live - Lisää vetovoimaa	20.9.2017	31.7.2020	3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Nopsa	1.8.2016	31.12.2019	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	NUOTTA - Nuoria osaajia työvoimaa tarvitseville aloille	30.10.2016	31.6.2019	2.2.7 Vuonna 2017 nuorisotakuu toteutuu laajan poikkihallinnollisen yhteistyön tuloksena
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Parasta Digiohjausta	4.12.2017	31.12.2019	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
Sito/Ammatillisen koulutuksen reformi	Parasta palvelua	1.11.2017	31.12.2019	2.2.7 Vuonna 2017 nuorisotakuu toteutuu laajan poikkihallinnollisen yhteistyön tuloksena
Sito/Kansainvälisyys	Chinet-verkosto 2017-2018		31.1.2019	
Sito/Kansainvälisyys	Kanada-verkosto 2017-2018		31.1.2019	
Sito/Organisaation toimintakyvyn kehittäminen	Tietovarasto/ ammatillisen koulutuksen työssäoppiminen	27.4.2017		3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla
YHTEENSÄ				2 978 615 €

Ammatillisen koulutuksen reformi -hanke tukee sekä ammatillisen koulutuksen reformin että positiivisen rakennemuutoksen toteutumista.

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Toimialan tavoite TA 2019	Palvelualueen tavoite TA 2019
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia.	Sivistystoimiala säilyy kyselyissä kärkipaikalla Turussa	<i>Palvelualueen tulokset paranevat kyselyissä.</i>
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Riittävän ja monipuolisen sisäisen koulutustarjonnan turvaaminen	<i>Seurantajärjestelmä kehittynyt.</i>
Turku on vetovoimainen työnantaja	Hakijoiden määrä pysyy vähintään nykytasolla	<i>Hakijoiden määrä pysyy vähintään ennallaan.</i>
Lisätietoja:		

5.2 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TOT 2016	TA 2018	TA 2019
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	83,1%	84%	84%
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,16	3,2	3,2
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	60,6%	80%	80%
Työpaikan ilmapiiri	3,6	3,7	3,7
Lisätietoja:			

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	Arvio 2018	TA 2019	Seuranta- väli
Tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä,				4984	4984	4984	½ vuotta
josta työvoimapolitiittinen koulutus				95	85	95	½ vuotta
OKM rahoitus yhteensä (arvio)				41.345.481	vos + strategia- rahoitus	Päätös syk- syllä	kerran vuo- dessa
Suoritettujen tutkintojen määrä vuo- dessa			1813		1820	1850	½ vuotta
Ammatillisen koulutuksen keskeyttämi- nen (negatiivinen) neg keskeyttäneet / koko vuoden virtauma			4,9%		4,9%	4,8%	½ vuotta
Tyytyväisyys ammatilliseen nuorten kou- lutukseen (kapa-asukastyytyväisyysky- selyn mukaan). Vuoden 2018 aikana otetaan käyttöön valtakunnallinen Arvo- kysely		3,97		4,10	4,1	4,10	kerran vuo- dessa
Tyytyväisyys aikuisten ammatilliseen koulutukseen (kapa-asukastyytyväi- syyskyselyn mukaan). Vuoden 2018 ai- kana otetaan käyttöön valtakunnallinen Arvo-kysely		3,82		4,00	4	4,00	kerran vuo- dessa
Ammatillinen koulutus käyttökustannuk- set sis. poistot suhteessa saatuun valti- onosuuteen, %		106,7%.	117,3%,		115%	110%	kerran vuo- dessa

Tunnusluvun tyyppi: V= Volyyimi, L/V=Laatu/vaikuttavuus, S/P=Saataavuus/peittävyys, T/T=Tuottavuus/taloudellisuus